

Budżety publiczne stanowią główne źródło finansowania inwestycji infrastrukturalnych. Jednak badania wykazują, że coraz częściej kraje poszukują alternatywnych sposobów finansowania infrastruktury transportowej. Zdecydowana większość stosuje między innymi partnerstwo publiczno-prywatne (PPP). Inne źródła to, głównie w przypadku Europy Środkowej i Wschodniej, programy unijne oraz pożyczki z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju oraz Banku Światowego.

Finansowanie

Inwestycje drogowe są głównie finansowane ze środków publicznych. Zazwyczaj jest to połączenie środków budżetu państwa oraz opłat paliwowych. Czasem jest to cło za import samochodów (np. Korea Południowa), opłaty za prawa jazdy (provincje kanadyjskie, amerykańskie stany) czy opłaty drogowe (Szwajcaria).

Z powodu zaostżenia wydatków z budżetu państwa, prywatne inwestycje w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego są coraz bardziej potrzebne dla rozwoju infrastruktury drogowej, głównie autostrad, mostów i tuneli. W wielu krajach ramy prawne PPP zostały niedawno zreformowane np. w celu stworzenia standardowych wzorów umów. Niektóre kraje, które dotychczas nie korzystały często z formuły PPP, mogą znacznie zwiększyć ich udział. Ze względu na kryzys ekonomiczny, transakcje takie są jednak tłumione i wiele państw stosuje PPP w stopniu bardzo ograniczonym lub wcale.

W sektorze kolejowym inwestycje infrastrukturalne są najczęściej finansowane przez budżet państwa (wyjątkiem są Stany Zjednoczone i Kanada). W większości krajów europejskich operatorzy kolejni to przedsiębiorstwa państwowe.

Podobnie jest w przypadku infrastruktury na wodach śródlądowych. Zarówno w Europie, jak i Stanach Zjednoczonych, są głównie finansowane ze środków publicznych.

Finansowanie portów lotniczych i morskich zależy w dużej mierze od tego, kto jest ich właścicielem. W zależności od kraju, duże porty i lotniska są albo własnością prywatną albo mają status przedsiębiorstw publiczno-prywatnych. Mniejsze są najczęściej własnością samorządów lokalnych. Koszty portów lotniczych są pokrywane głównie przez ich użytkowników, tj. pasażerów oraz linie lotnicze, ale także dzięki przychodom z usług towarzyszących: parkingów, handlu detalicznego, reklamie, czynszów za korzystanie z lokali itp. Porty morskie utrzymują się na ogół z taryf portowych i innych opłat i są zazwyczaj samowystarczalne. Realizują też własne inwestycje, najczęściej dotyczące budowy lub modernizacji obiektów (terminale towarowe, magazyny). Natomiast większe, długoterminowe inwestycje, takie jak budowa kanałów, ochrona wybrzeża, falochrony, są w całości finansowane ze środków publicznych.

Kryzys gospodarczy miał niewątpliwie wpływ na finansowanie infrastruktury transportowej w większości badanych krajów. Jego wpływ na inwestycje to przede wszystkim wzrost zainteresowania Partnerstwem Publiczno-Prywatnym, zwiększone wydatki w celu pobudzenia gospodarczego oraz spowolnienie w sektorze budowlanym, co spowodowało obniżenie kosztów i przyspieszenie niektórych projektów.

Źródło: Międzynarodowe Forum Transportu

Tł. Ilona Hałucha